Mazkur qayta tayyorlash kursining o‘quv dasturi
O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi
huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash
va malakasini oshirish instituti Kengashining
2026-yil “28” avgustdagi 12-son qarori
bilan tasdiqlangan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI YURIDIK KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH INSTITUTI

“SUD-TRANSPORT-BAHOLASH EKSPERTIZASI”

fani bo‘yicha dual ta’lim shakli asosidagi qayta tayyorlash kursining

O‘QUV DASTURI

Mutaxassislik – Sud ekspertlik faoliyati

Toshkent – 2026

I. O‘QUV FANINING DOLZARBLIGI VA OLIY KASBIY TA’LIMDAGI O‘RNI

“Sud-transport-baholash ekspertizasi” fani bo‘yicha qayta tayyorlash kursining **O‘quv dasturi** (bundan keyin matnda O‘quv dasturi deb ataladi) – O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, “Sud ekspertizasi to‘g‘risida”gi, “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 13-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi faoliyatini yanada takomillashtirish hamda sud ekspertlarini malakasini oshirish tizimini tashkil qilish to‘g‘risida”gi 206-son, 2025-yil 19-martdagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari” to‘g‘risidagi 171-son, 2026-yil 20-fevraldagi “Nodavlat sud-ekspertiza sohasini tartibga soluvchi ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 73-son qarorlariga muvofiq, sud ekspertlarining malakasini oshirishga qo‘yiladigan talablar asosida ishlab chiqilgan.

O‘quv dasturi tarkibida sud ekspertlarining qayta tayyorlashning dolzarbligi va oliy kasbiy ta’lim dasturidagi o‘rni, maqsadi, vazifalari va o‘rganadigan muammolari, ko‘nikma va malakalar tasnifi, nazariy, amaliy va mustaqil ta’lim mashg‘ulotlari hajmi va mazmuni, metodik tavsiyalar, mavzuviy rejalar, o‘quv-uslubiy adabiyotlar ro‘yxatini qamrab olgan.

II. O‘QUV FANINING MAQSADI VA VAZIFASI

“Sud-transport-baholash ekspertizasi” fani bo‘yicha qayta tayyorlashning **maqsadi** - sud ekspertlarida transport-baholash ekspertiza sohasida chuqur nazariy bilimlarni hamda obyektlarni tadqiq etishda ilmiy asoslangan metodika va texnik vositalarni qo‘llay bilish ko‘nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

Shuningdek, sud ekspertlarida kasbiy bilimlarni chuqur o‘rganish va muntazam takomillashtirib borish, umumiy dunyoqarashni kengaytirish, kasbiy tezkorlikni shakllantirish (ekspertiza tadqiqotlarini darhol o‘tkazishga kirishish, nostandart ekspertiza vaziyatlariga tayyor bo‘lish va h.k.), faoliyati davomida tashabbus ko‘rsatishga va profilaktik tadbirlarni amalga oshirishga intilishni tarbiyalash muhim vazifa hisoblanadi.

O‘quv fanining asosiy vazifalari:

- sud ekspertlari tomonidan transport-baholashning nazariy asoslarini tizimli ravishda egallashlarini ta’minlash;

- transport-baholash obyektlarining barcha turdagi asosiy metodik prinsiplarini o‘rgatish;

- turli obyektlarning ekspertiza tadqiqotlari metodikasini hamda sud-ekspertining jinoyatlarni oldini olishga qaratilgan profilaktik faoliyatining metodlari bo‘yicha nazariy bilim, amaliy ko‘nikma va malakalarini shakllantirish.

Shuningdek, sud ekspertlarida jinoyatlarni ochish va tergov qilishda transport-baholash ekspertizalarining amaliy ahamiyati to‘g‘risidagi ishonchni tarbiyalash muhim vazifa hisoblanadi.

Nodavlat sud ekspertlarini qayta tayyorlashga qo‘yiladigan talablar

Umumiy talablar:

- sud ekspertlari konstitutsiya va qonunlarda belgilangan asosiy prinsiplarni va qoidalarni, qonun hujjatlari normalarini to‘g‘ri anglashi va qo‘llashni bilishi;
- sud ekspertlik faoliyatini amalga oshirish qobiliyatining shakllanishi;
- ilmiy – tadqiqot faoliyati bilan shug‘ullanish qobiliyatining takomillashishi;
- turli vaziyatlarga nisbatan ruhiy barqarorlikni shakllantirishi;
- sud ekspertlarining ushbu normalarni qo‘llay olish amaliyotini shakllantirish va takomillashtirishi;

Maxsus talablar:

– sud-transport-baholash ekspertizasining asoslari va o‘tkazishning o‘ziga xos xususiyatlari haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;

– sud-transport-baholash ekspertizasining umumiy va xususiy nazariyasining asoslari;

– sud-transport-baholash ekspertizalarini tayinlash va o‘tkazishdagi xatolar va ularni aniqlash hamda bartaraf etish yo‘llari;

– sud-transport-baholash ekspertizalarida tabiiy, texnik va boshqa maxsus kurslarning zamonaviy yutuqlaridan foydalanish imkoniyatlari;

– sud ekspertiza muassasalarida mavjud transport-baholash ekspertizaning uslubiyoti va texnik-kriminalistik vositalarini bilishi va ulardan foydalana olishi zarur;

– sud ekspertining sud-transport-baholash ekspertizalarini o‘tkazishda protsessual qonunchilik normalarini qo‘llash sohasidagi asosiy muammolarini aniqlash;

– sud-transport-baholash ekspertizalarini o‘tkazish, natijalarini baholash va ekspert xulosasini shakllantirish;

– sud-ekpsertlik faoliyatiga oid ish hujjatlarini tuzish va rasmiylashtirish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.

“Sud-trapsport-baholash ekspertizasi” fanidan

MAVZULAR REJASI

T/r	Mashg‘ulotlarning mavzusi	Shu jumladan,			
		Ma’ ruza	Seminar	Amaliy (laboratoriya)	Jami o‘ quv soatlari
1.	Transport-baholash ekspertizalari va tekshiruvlarini tashkil qilish va o‘tkazish asoslari	4	2	20	**26**
2.	Avto-mototransport vositalari va uning ehtiyot qismlarining eskirish miqdorini aniqlash asoslari	2	2	24	**28**
3.	Avto-mototransport vositalari va uning butlovchi qismlar qiymatini aniqlash asoslari	4	2	22	**28**
Oraliq nazorat (test)					
4.	Tekshiruv uchun taqdim etiladigan avto-mototransport vositalarining o‘xshashini tanlash usuli	4	2	20	**26**
5.	Yaroqli qoldiqlar qiymatini hisoblash usuli	4	2	24	**30**
6.	Ko‘zdan kechirish bayonnomasini tuzish va fotosuratlarga olish tartibi	4	2	26	**32**
7.	Avto-mototransport vositalariga zarar yetishi natijasida tovar qiymati yo‘qotilishi miqdorini va keyingi ta’mirlashni aniqlash	4	2	28	**34**
Malakaviy ishini (referatni) tayyorlash					**18**
Malakaviy ishini (referatni) himoya qilish					**18**
Jami		**26**	**14**	**164**	**242**

III. ASOSIY NAZARIY QISM (MA’RUZA MASHG‘ULOTLARI)

1-Mavzu. Transport-baholash ekspertizalari va tekshiruvlarni tashkil qilish va o‘tkazish asoslari

Ekspertiza va tekshiruvlarni amalga oshirish uchun asoslar. Ekspertiza va tekshiruvlarni o‘tkazishni tashkil qilish. Taqdim etilgan hujjatlarni tekshirish. Avto-mototransport vositalarini ko‘zdan kechirish. Ko‘zdan kechirish natijalarini rasmiylashtirish.

2-Mavzu. Avto-mototransport vositalari va uning ehtiyot qismlarining eskirish miqdorini aniqlash asoslari

Avto-mototransport vositalarining eskirishi turlari. Avto-mototransport vositalari va uning butlovchilari eskirishi miqdorini belgilash usullari.

3-Mavzu. Avto-mototransport vositalari va uning butlovchi qismlar qiymatini aniqlash asoslari

Avto-mototransport vositalari qiymatining turlari. Avto-mototransport vositalari qiymatini aniqlashdagi yondashishlar. Avto-mototransport vositalarining o‘rtacha bozor qiymatini qiyosiy yondashuv (qiyosiy sotish usuli) qo‘llash bilan aniqlash. Xarajatli yondashuv bilan avto-mototransport vositalarining bozor qiymatini aniqlash. Qayta butlangan avto-mototransport vositalari qiymatini aniqlash usuli. Qo‘shimcha jihozlar, foydalanish nuqsonlari, nosozliklar, ta’mirlash izlari mavjudligida avto-mototransport vositalari bahosini tuzatish usuli. Avariyali avto-mototransport vositalari qiymatini aniqlash usuli. Avto-mototransport vositalarining bozornikidan farqlanuvchi qiymatini aniqlash.

4-Mavzu. Tekshiruv uchun taqdim etiladigan avto-mototransport vositalari o‘xshashini tanlash usuli

Avto-mototransport vositalari o‘xshashlari tushunchasi. Motosikllar va mopedlar. Yengil avtomobillar. Avtobuslar. Yuk avtomobillari. Tirkamalar va yarim tirkamalar.

5-Mavzu. Yaroqli qoldiqlar qiymatini hisoblash usuli

Yaroqli qoldiqlar qiymatini hisoblash uchun sharoitlar. Avtotransport vositasining yaroqli qoldiqlari. Yaroqli qoldiqlar qiymatini hisoblash. Avtotransport vositasining yaroqli qoldiqlari ekspertizasini o‘tkazish tartibi.

6-Mavzu. Ko‘zdan kechirish bayonnomasini tuzish va fotosuratlarga olish tartibi

Mutaxassis tomonidan tekshirish natijasida aniqlanadigan va ko‘zdan kechirish bayonnomasiga kiritiladigan ma’lumotlar. “Ko‘zdan kechiruvda aniqlanganlar” bo‘limi. “Ko‘zdan kechiruv bayonnomasi”da “Tekshiruvda aniqlandi” bo‘limi. Ko‘zdan kechiruv bayonnomasini va boshqa hujjatlarni rasmiylashtirishdagi atamalar. Ko‘zdan kechiruv bayonnomasining “Xulosalar” bo‘limi. Transport vositalarining fototasvirga olish va uning turlari. Yoritishning qo‘shimcha manbalari. Transport vositalarining fotosuratlariga qo‘yiladigan talablar. Fotosyomkani o‘tkazishda transfokatordan foydalanish. Ko‘rinishli fotosyomka. Uzelli fotosyomka. Detalli fotos’yomka. Fotosyomka natijalarini rasmiylashtirish. Fotojadval.

7-Mavzu. Avto-mototransport vositalariga zarar yetishi natijasida tovar qiymati yo‘qotilishi miqdorini va keyingi ta’mirlashni aniqlash

“Tovar qiymati yo‘qotilishi” tushunchasi mazmuni. Tovar qiymati yo‘qotilishini hisoblash bo‘yicha tavsiyalar. Xorijda ishlab chiqarilgan avtomobillarning tovar qiymati yo‘qotilishini hisoblash uchun qo‘llanadigan Xalbgevaks usuli.

IV. MA’RUZA VA SEMINAR MASHG‘ULOTLARI BO‘YICHA KO‘RSATMA VA TAVSIYALAR

“Sud-transport baholash ekspertizasi” fanidan o‘tkaziladigan ma’ruza va seminar mashg‘ulotlarida tinglovchilar (sud ekspertlari) o‘z bilimlarini chuqurlashtirib, ular bo‘yicha o‘z fikrlarini mustaqil ifoda eta olish ko‘nikmalari, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirib boradilar. Buning uchun o‘qituvchi mashg‘ulotlar jarayonida muammoli, bahsli vaziyatlarni yaratishi lozim bo‘ladi.

O‘qituvchi berilgan savolga javob berish jarayonida tinglovchi (sud ekspertlari) tomonidan amaliy misollar keltirish, ularni hozirgi zamon voqea-hodisalari bilan bog‘lab borish katta ahamiyatga ega. Seminar mashg‘ulotlarida sud-ekspertlari transport-baholash ekspertiza fanining qoidalari va ushbu turdagi ekspertizalarni o‘tkazish metodikasi haqida bilimlarini kengaytirib, ular haqida o‘z fikrlarini mustaqil ifoda eta olish ko‘nikmalari, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirib borishadi. Buning uchun o‘qituvchi mashg‘ulotlar jarayonida muammoli, bahsli vaziyatlar yaratishi lozim bo‘ladi.

V. AMALIY MASHG‘ULOTLAR UCHUN KO‘RSATMA VA TAVSIYALAR

O‘quv dasturining nazariy qismi Institutda, amaliy qismi esa X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertizasi markazi “Sud-avtotexnika ekspertizasi laboratoriyasi” maxsus kabinetlari va tadqiqot laboratoriyalarida, tashqari joyda, ekspertiza tayinlangan ish bo‘yicha amaldagi obyektlarida hamda boshqa joylarda o‘tkazilishi mumkin.

Mashg‘ulotda amaliy vazifalar muhokama etiladi va sud-transport-baholash ekspertizalari turlari bo‘yicha ekspert xulosalari mustaqil tuziladi.

VI. MUSTAQIL TA’LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta’lim jarayonida sud eksperti o‘quv dasturida belgilangan masalalarni o‘rganishi uchun tavsiya qilingan adabiyotlar, SATE laboratoriyasining ekspertlik amaliyoti bilan tanishishi hamda kamida 5ta ekspert xulosasi tayyorlab taqdim qilishi zarur.

“Sud-transport-baholash ekspertizasi” fani bo‘yicha o‘quv materiallarining kengroq egallash va tinglovchilar dunyoqarashini boyitish maqsadida o‘qituvchilar tomonidan tinglovchilarga mustaqil ta’lim uchun mavzular va adabiyotlar tavsiya

etiladi. Tinglovchilar mustaqil ta’limda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

– darslik va o‘quv qo‘llanmalar bo‘yicha fan boblari va mavzularini o‘rganish;

– maxsus adabiyotlar bo‘yicha fanlar bo‘limlari yoki mavzulari ustida ishlash;

– ekspertiza xulosalarini mustaqil ravishda tuzish.

Transport-baholash ekspertizalar va tekshiruvlarni tashkil qilish va o‘tkazish asoslari

Ekspertiza va tekshiruvlarni amalga oshirish uchun asoslar va tekshiruvlarni o‘tkazishni tashkil qilish.

Avto-mototransport vositalarini ko‘zdan kechiruvi va natijalarni rasmiylashtirish.

Avto-mototransport vositalari va uning ehtiyot qismlarini eskirishi miqdorini aniqlash asoslari

Avto-mototransport vositalarining eskirishi turlari.

Avto-mototransport vositalari va uning butlovchilari eskirishi miqdorini belgilash usullari.

Avto-mototransport vositalari qiymatining turlari.

Avto-mototransport vositalari qiymatini aniqlashdagi yondashishlar.

Avto-mototransport vositalarining o‘rtacha bozor qiymatini qiyosiy yondashuv (qiyosiy sotish usuli) qo‘llash bilan aniqlash.

Xarajatli yondashuv bilan avto-mototransport vositalarining bozor qiymatini aniqlash.

Qayta butlangan avto-mototransport vositalari qiymatini aniqlash usuli.

Qo‘shimcha jihozlar, foydalanish nuqsonlari, nosozliklar, ta’mirlash izlari mavjudligida avto-mototransport vositalari bahosini tuzatish usuli.

Avariyali avto-mototransport vositalari qiymatini aniqlash usuli.

Avto-mototransport vositalarii bozornikidan farqlanuvchi qiymatini aniqlash.

Tekshiruv uchun taqdim etiladigan avto-mototransport vositalari o‘xshashini tanlash usuli.

“Tiklashli ta’mirlash” va “Moddiy zarar” tushunchalari mazmuni.

Moddiy zarar miqdorini aniqlash.

Avto-mototransport vositalari texnik holatini va yashirin shikastlanganlikka gumon qilingan agregatlar va uzellar bo‘yicha tiklash ishlari hajmini belgilash.

Yengil mashina, mikroavtobus kuzovi yoki ramasini, yuk avtomobilining kabina yoki ramasini almashtirish holatlari.

Yangi detallar, uzellar, agregatlar qiymatini aniqlash.

Eskirishni hisobga olish bilan detallar, uzellar, agregatlar qiymatini aniqlash formulasi.

Hududda avval iste’molda bo‘lgan detallar, uzellar, agregatlar bozori mavjudligida tiklashli ta’mirlash qiymatini hisoblash.

Avto-mototransport vositalari ta’mirlash qiymatini baholashda xarajatli va qiyosiy yondashishlar.

Ta’mirlash-tiklash ishlari qiymatini aniqlash.

Avto-mototransport vositalari ta’mirlanishining sermehnatliligini aniqlash.

Narxli o‘lchamlarni aniqlash (Avto-mototransport vositalarini ta’mirlashda me’yor-soat qiymati).

Tiklashli ta’mirlash qiymatini hisoblash.

Hisoblash maqsadi belgilangan ta’mirlash tashkilotida ta’mirlash qiymatini aniqlash hisoblangan ayrim holatlar.

Ta’mirlashga narxli o‘lchamlarni tanlashda bo‘ladigan ta’mirlash murakkabligini hisobga olish.

Bo‘yashga narxli o‘lchamlarni tanlashda bo‘yaladigan qoplamaga amaldagi kafolati mavjud avto-mototransport vositalari uchun firma servisi qiymatini tayinlash.

Bevosita ta’mirlashni bajarishda tayyorlov ishlari, yong‘in xavfsizligi va mehnat muhofazasi bo‘yicha tadbirlar.

Yaroqli qoldiqlar qiymatini hisoblash usuli.

VII. REFERAT TAYYORLASH BO‘YICHA KO‘RSATMA VA TAVSIYALAR

O‘quv kursining har bir bo‘limi yakunida tinglovchi mutaxassislik doirasida tanlangan mavzu bo‘yicha malakaviy ishini (referatni) himoya qiladi. Referat kirish, asosiy qism, xulosa, foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati kabi tarkibiy qismlardan iborat bo‘lishi kerak.

Malakaviy ish (referat) yozilishida qo‘yiladigan texnik talablar:

- 15–20 bet hajmdan kam bo‘lmasligi;
- Times New Roman, 14 shriftda;
- 1.5 intervalda, har bir bet yuqoridan va pastdan 2 sm, chapdan 3 sm, o‘ngdan 1,5 sm hoshiyaga ega bo‘lishi;
- matnning har bir qatorida so‘zlar ko‘chirilmasdan tugallangan bo‘lishi talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar va ilovalar malakaviy ishini (referatni) umumiy hajmiga kirmaydi.

Tinglovchi tomonidan referat uchun amaliy mashg‘ulotlari olib borilayotgan tashkilotdan biriktirilgan amaliyot rahbarlaridan tashqi taqriz olinishi lozim.

Malakaviy ish (referat) tinglovchi tomonidan shaxsan tayyorlanishi shart. Tinglovchi referatni yozishda ilmiy izlanishlar olib borish etikasiga qat’iy rioya

etishi, jumladan plagiat, ma’lumotlarni soxtalashtirish, shuningdek soxta iqtiboslar keltirishga yo‘l qo‘ymasligi lozim.

Malakaviy ishda (referat) qog‘oz yoki elektron ko‘rinishda nashr qilingan o‘zga matndan olingan manbaaga hech qanday havola qilmagan holda ishlatish yoki olingan manbaaga havola qilingan bo‘lsada, lekin o‘zlashtirishlarning hajmi va xususiyati ishning mustaqil yozilganligiga shubha uyg‘otadigan darajada o‘zlashtirilgan bo‘lsa plagiat deb topiladi. Bunday vaziyatda malakaviy ishga (referat) 0 (nol) ball bilan baholanadi.

Elektron portfolio ko‘rsatkichlari va onlayn test sinovlari natijalari asosida tinglovchilarga malakaviy ishini (referatni) himoya qilishga ruxsat beriladi.

Malakaviy ish (referat) himoyasi kurs yakuni bo‘yicha yakuniy nazoratni o‘tkazuvchi komissiya a’zolari tomonidan referat mavzusining dolzarbligi, referatni yoritishda tinglovchining mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvi, tinglovchining referat himoyasiga tayyorligi, xulosa va tavsiyalar asoslanganligi, referatda adabiyotlardan foydalanilganligi kabi mezonlarga asosan 100 ballik tizim asosida butun sonlar bilan baholanadi. Referat himoyasi uchun har bir tinglovchiga 10-15 daqiqa vaqt beriladi.

Malakaviy ish (referat) himoyasi bo‘yicha to‘plangan ball belgilangan umumiy ballning 56 foizidan ortiq bo‘lganda tinglovchi “qoniqarli” baholangan deb hisoblanadi. Umumiy ballning 55 foizi va undan kam ball olgan tinglovchiga 3 kun ichida qayta himoyaga kirishiga ruxsat beriladi.

Malakaviy ish (referat) himoyasida qoniqarsiz baho olgan tinglovchilar kurs yakuni bo‘yicha o‘tkaziladigan yakuniy nazorat imtihoniga kiritilmaydi.

VIII. O‘QUV DASTURINI O‘ZLASHTIRISH VA TA’LIM JARAYONLARINI TA’MINLASHGA MO‘LJALLANGAN O‘QUV VA METODIK MATERIALLAR

O‘quv jarayonini tashkil etish:

O‘quv jarayoniga zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, shuningdek, masofaviy ta’lim hamda o‘quv mashg‘ulotlarining interfaol “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo‘lib ishlash” hamda bilim va ko‘nikmalar berishning boshqa zamonaviy shakllari joriy etiladi.

O‘quv materiallari:

ma’ruza fondlari (shu jumladan, elektron shakldagi) va fan bo‘yicha o‘quv qo‘lanma, tarqatma materiallar;

multimedia materiallari (slaydlar, prezentatsiyalar va h.z).

O‘quv-metodik materiallar:

test (yoki nazorat savollari) yohud masofaviy topshiriqlar;

amaliy topshiriqlar (masalalar yoki kazus va h.z.).

O‘quv dasturini amalga oshirish uchun zarur texnik ta’minoti:
shaxsiy kompyuter – o‘qituvchining avtomatlashtirilgan ish joyi;
multimedia qurilmasi, ekran smart-televizor.

IX. YAKUNIY NAZORAT

O‘quv kursining barcha mavzulari bo‘yicha yakuniy nazorat test hamda suhbat shaklida o‘tkaziladi va baholanadi.

X. ASOSIY VA QO‘SHIMCHA O‘QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI ASARLARI:

Shavkat Mirziyoyev. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 592 b.

Shavkat Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.

Shavkat Mirziyoyev. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2018. – 508 b.

Shavkat Mirziyoyev. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2019. – 400 b.

Shavkat Mirziyoyev. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2020. – 452 b.

Shavkat Mirziyoyev. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent, “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. – 464 b.

NORMATIV-HUQUQIY HUJJATLAR VA BOSHQA ADABIYOTLAR:

O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O‘zbekiston, 2023.

O‘zbekiston Respublikasining “Sud ekspertizasi to‘g‘risida”gi 2010-yil 1-iyun qonuni. / O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2010. – 22–son. – 173-m.

O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 24.10.2025-y., 03/25/1092/0976-son);

O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 26.09.2025-y., 03/25/1084/0874-son);

O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik-protsessual kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 20.10.2025-y., 03/25/1089/0953-son);

O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 22.08.2025-y., 03/25/1083/0769-son);

O‘zbekiston Respublikasining Iqtisodiy protsessual kodeksi // Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 20.10.2025-y., 03/25/1089/0953-son);

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni. / O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017-y., 6-son, 70-m. (Ushbu Farmon “Xalq so‘zi” gazetasining 2017-yil 8-fevraldagi 28 (6722)-sonida e’lon qilingan);

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 17-yanvardagi “Sud-ekspertlik faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4125-son qarori / Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 19-yanvar 2019. 07/19/4125/2510-son;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 8-sentabrdagi “Sud-ekspertlik faoliyatini yanada takomillashtirish va sohaga zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 270-son qarori

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 13-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertizasi markazi faoliyatini yanada takomillashtirish hamda sud ekspertlarining malakasini oshirish tizimini tashkil qilish to‘g‘risida”gi 206-son Qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 20-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertizasi markazi faoliyatini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi 338-son Qarori;

1999-yil 19-avgust kunidagi “Baholash faoliyati to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni;

“O‘zbekiston Respublikasining Yagona milliy baholash standarti” 1.01.2024-y.

Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 20-fevraldagi “Nodavlat sud-ekspertiza sohasini tartibga soluvchi ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 73-son qarori.

QO‘SHIMCHA ADABIYOTLAR

Методическое пособие для товароведческой оценки автомототранспортных средств. – Киев, 1997.

Методическое руководвство по теории и практике оценки транспортных средств. – Алмата, 2000.

Методика оценки остаточной стоимости транспортных средств с учетом технического состояния, Р-03112194-0376-98, – М., 1999.

Методическое руководство для судебных экспертов по исследованию автомототранспортных средств в целях определения стоимости восстановителного ремонта и оценки, – РФЦСЭ, – М., 2007.

Методические рекомендаци для судебных экспертов по установлению стоимости АМТС и величины затрат на их восстановление. – Т., 2010.

Методическое руководство для экспертов по определению стоимости, затрат на восстановление и утраты товарной стоимости автомототранспортных средств. – С.-Петербург, 2001.

Методическое руководство по определению стоимости автомототранспортных средств с учетом эстественного износа и технического состояния на момент предъявления, РД 37.009.015-98 с изменениями. № 1, 2, 3, 4. – М., 2005.

INTERNET SAYTLAR VA DAVRIY NASHRLAR:

www.bilim.uz.

http:// lex.uz (O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi);

http:// www.tsil.uz (Toshkent davlat yuridik universiteti).